

## چلهی کۆچی دوایی حسەن زیرەک لە تاران

ئەنوەر سولتانی

کاتی نەمر حسەن زیرەک لە بۆکان کۆچی دوایی کرد من مالم لە تاران بوو. کاک حسەنی دیاکو (حەلەبی) - میردی زینەب خانم و زاوای مینەزیرەکی براگەرەیی حسەن زیرەکیش مالمی لە تاران بوو و پیکەرە هاتوچۆ و گالتەوگەپمان گەرم بوو. خەلک بەگشتی و نێمەش هەردو کمان بەو دڵگیر بووین بۆچی رادیۆتەلەفیزیۆنی ئێران و بەرنامەیی کوردیی رادیۆ تاران لە مردنیشدا وەک سەرەمی ژیا، هیچیان بۆ نەکرد و ریزی پێویستیان لێ نەگرت. ئیتر قسەمان یەک خست کە بەبۆنەیی چلهی مردنیهوه کۆریکی خۆمانەیی بۆ ریک بخەین و مەسەلەکەش بە رادیۆی کوردی تاران، کە زۆر لەدەستیان قەس بووین، رانەگەییین.

سەرەتا دەبوایه شوینیکی دابین بکەین. لە نیو ئەو کەسانەیی وا دەمانناسین شوینیکی کە لە هەمووان گەرەتر و بەرێ و جێتر بیت، مالمی بوو لە شەقامی سەلسەبیل کە کاک فەتاحی کاویان و کاک حوسەینی مەدەنی تیدا دادەنیشتن. حسەن لەگەڵ کاک حوسەیندا قسەیی کرد و ئەویش و کاک فەتاحیش بە رووخۆشییهوه ئیجازەیان پێدای کۆرەکە لەمالمی کاک حوسەین بگڕین و ئەگەر خەلکەکە زۆر بوون بچنە قاتی سەرەوتر بۆ مالمی کاک فەتاح.

ئینجا دەبوایه راکەیانندیکی بلۆ بکەینهوه. بابەتیکی کورتم نووسی و بردمان بۆ چەند چاپخانەیی تاران، هیچکامیان چاپیان نەکرد دەیانگوت تاکاتی کە 'وەزارەتی ئیتیلعات و رادیۆ' مۆری نەکردبیت ناتوانین چاپی بکەین. ناچار دەبوایه بچین بۆ ئەو. ئۆفیسیی رادیۆی کوردی تارانیش هەرلەویدابوو و ئیتر پرومان کردە ئەوان بۆ وەرگرتنی ئیجازەیی چاپی راکەیاندەکەمان. کاتی کە چووینە بەشی کوردی و مەسەلەکەمان پێ گوتن، بە پێچەوانەیی بۆچوونی نێمە، گەلێک جوامێرانە جوولانەوه و گوتیان باش وایه راکەیاندەکە نێمە بیبەین بۆ مۆرکردن، کە زووتر موافەقه بکەن، هەر واشیان کرد و لەماوهی چەند خولەکدا راکەیاندنی گۆرین مۆر کرا! هەر وهه ئامادەیی خۆیان بۆ هاتن و بەشداریی کۆرەکە دەربیری.

من راکەیاندەکەم وا نووسیوو کە لە کۆتایی دووسی دێریدا شوین بۆ زیاد کردنی یەک دوو وشە مابوووه بۆ ئەوهی دوای مۆرکران یەکدوو شتی لێ زیاد بکەین کە وا هەبوو وەزارەتی ئیتیلعات پێی خۆش نەبوایه و بەو یەکدوو وشەیه، کەم وزۆر رەنگیکی نەتەوایهتی کوردیمان پێدا. راکەیاندن چاپ کرا و بەدەست بردمانە بەردەرکی هەندیک مالم و ئۆفیسیی کوردانی دانیشتووی تاران و "خوابگا" ی خۆیندکاران. قاپ و قاچاغ و کورسی و میزیشمان لە دووکانیک بە ئیجارە وەرگرت.

زۆریک لە برادەران کوردی تاران یارمەتی کارەکیان دابین و نازایانە بۆی هەلسوووران. بە هەموومان بریارمان دا کۆرەکە بۆ ریزگرتن لە ژیان و هونەری حسەن زیرەک بەرپۆهەبەری نەک بۆ مردنی و ئیتر کەسێک لە برادەران نزیکی خۆمان کە ئیستاش لە تاران دەژی، لەبەر دەرگای دەری وەستا و هەرکەس دەهات پێی دەگوت ئەوه مەجلیسی پرسە و فاتیحەخوانی نییه. لە نیو ژوورەکەشدا شریتی گۆرانیهه خاوەکانی حسەن زیرەکمان دانا و هیچپێتر! خەلکیکی باش هاتن.

بریاربوو من قسه بکهه و ژیننامهیهکی حسهن زیرهک بخوینمهوه، بهلام کاتئی دهستهی رادیوی کوردیی تاران هاتن که نهمران جهمیل بهندی رۆژبهیانی، دوکتۆر محهمهد سدیقی موفتی زاده و کاک سوارهی نیلخانی زادهیان لهناودابوو (بهداخهوه ناوی کهسیکی تریانم لهبیر نهماوه)، نیتر دیتم من کهسیک نیم لهلای ئەوان بتوانم هیچ بلیم، قوروقهپم لیکرد و کارهکهه بۆ کارزانان بهجئی هیشته! ئەوان به نامادهیهوه هاتبوون، ههرسیکیان وتاری بهپیزیان دا و قسهکانیان تۆمارکران. لهبیرمه مامۆستا جهمیل باسی موسیقای کوردی و هۆرهی جافی کرد و پهپوهندی دا به ناهورامهزدا و گاتاكانهوه، دوکتۆر محهمهد سدیقیش له ناو قسهکانیدا شیعریکی خویندهوه که بۆ حسهن زیرهکی داناوون و درهنگتر چاپیش کرا:

"زیرهک! زۆرت کرد خزمهتی هونهر

ژینت لهپیناو هونهر بردهسهه....."

قسهکانی کاک سوارم هیچ لهبیر نهماون بهلام دهزانم گهلێک سیاسی تر و ئەمپرویی تر بوون و لهدلئی دانیشتوانی کۆرهکهدا زۆریان جیگه کردهوه، ههر ههموشیان به شریته تۆمار کران.

شریتی ووتارهکان لای کاک حسهنی دیاکو مایهوه و دواي ئەوهی بهداخهوه حسهن چندسال دواتر له رووداویکی ترومبیلدا گیانی لهدهست دا، من بۆ سههرمخۆشی لهتههویزهوه چومهوه بۆکان و له مألئ کاک عملی حهلهبی سههرمخۆشیم له زینهب خانمی هاوسههری کرد. لهناو قسهکاندا پرسیااری شریتهکهشم لیکرد گوتی لهلای منه و ماوه. نیستا بهداخهوه زینهب خانمیش کۆچی دواي کردوه، کاکه مینهش لهژیاندا نهماوه. نازانم شریتهکه کهوتوته دهست کئی و گهلۆ لهم ساله رهشانهی کۆماری نیسلامیدا بهتالان براوه یا لهترسی پاسداری چلکن فهوتینراوه؟ گوايه خانمیککی کچی زینهب خانم نیستا له کهندها دهژی و هیوادارم ئەو بتوانیک سههری ئەو ههوادیه بدۆزیتهوه و ئەو شریته میژووویه له فهوتان رزگار بکات.

لهبیرمه دواي ئەوهی کۆرهکه کۆتایی پئی هات و ههر خۆمانهکان ماینهوه، شریتی گۆرانیهکانمان گۆری و ههندیک گۆرانی کرژتری حسهن زیرهکمان مان دانا و به یادی ئەو، بهربووینه ههلهپهرکییهکی گهرم!

لهورۆژهدا گهلێک له لاوان و خویندکاران و کوردانی دیکهی دانیشتووی تاران یارمهتی زۆریان داین، ههر له بلاوکردنهوهی راگهیاندهکانهوه تا ریک خستن و بهریوهبردنی کۆرهکه. ناوی زۆریانم لهبیر نهماوه و ئەموش که ماوه، "له ترسی چهته" ناکریت ناوبرههیان بکهه. دهستیان خۆش بیته.

یادی هونهرمهندی مهزنی کورد حسهن زیرهک بهخیر بیته!

ئەموش چند گۆرانی حسهن زیرهک له سههه مألپهریک که کوردی نییه بهلام 200 گۆرانیهکی ئەوی تییدا تۆمار کراوه:

<http://www.bomb-mp3.com/index.php?search=hasan+zirak>